

Posudek bakalářské absolventské práce

Nina Polerecká

Konopa siata,

jej pestovanie, história a užitočnosť pre životné prostredie

Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií

bakalářské studium humanitní vzdělanosti, 2024

Konopí seté se stalo u nás i ve světě v posledních desetiletích z průhledných důvodů i proto, že jeho využití skutečně může podpořit trvalou udržitelnost, oblíbeným tématem absolventských prací. Proto se pro mne pokus **Niny Polerecké** odlišuje již před začátkem četby především dvěma částmi: kapitolou „Novinky z domova i zo světa“ z ne méně než 5 států (pokud je ovšem jako nespecialista budu schopen ocenit) a případová studie pěstování konopí ve slovenském Turci (ač 14–15 stránek není na případovou studii mnoho).

Text začíná svižným úvodem, který naštěstí pro autorku plní i funkci zadání nebo spíše vlastního sobězadání. Není jasné, měla-li autorka nějaký projekt práce a zda byl s někým konzultován, ale rozhodně jej postrádám. Mé zkušenosti s pracemi na bakalářské úrovni nejsou velké a spočívají hlavně v jejich vedení, kde jsem vždy razil a razím zásadu, že dobré zadání je polovina úspěchu.

Nuže, úvod formuluje alespoň tři výzkumné otázky: „*Aké sú historické zmeny v pestovaní a vo využívaní konopy siatej? Aký má potencial pre ľudí? Aké sú konkrétne prínosy pestovania konopy siatej pre životné prostredie?*“ Nutno říci, že Polerecká na ně vcelku úspěšně odpovídá, stejně jako do jisté míry naplňuje své cíle: „poukázat na jej dlhú históriu pôsobenia v ľudských dejinách, preskúmať súčasné metódy pestovania, poukázat na jej priestor v ekologickom hospodárstve a jej výhody pestovania, jej prínos v oblasti zdravia.“ Přes úsilí autorky nepodlehnut nepřiměřeně nadšení pro téma („Táto práca nemá slúžiť ako óda na konope...“; všechny citace ze strany 7), práce ve výsledku ódou či pajánem je. To by nemuselo tolik vadit, kdyby byla ještě něčím jiným, nejlépe výzkumem a vědou, a to není. Autorka to nejspíš ví, charakterizuje ji totiž jasně jako „kombinácii literárnej rešerše a prípadovej štúdie“ (str. 7). Otázka nikoli pro uchazečku, ale pro komisi, zní, zda to stačí.

Snad by stačilo, a to bez pochyb, kdyby oba sliby byly splněny, jenže nejsou. Ano rešerše je rešerší a právě jen rešerší, ne už *kritickou* rešerší. Je celkem pěkně, čtivě napsaná popularizačním slohem a čtenář se skutečně leccos dozví, ale bohužel přes velmi různorodou úroveň a stáří zdrojů. Např. Jack Herer nepatřil k těm důvěryhodným již v 90. letech, kdy se stal populárním i u nás (existuje překlad do češtiny z roku 1994). Řádka zajímavostí je celkem přehledně vypsána, ale až na výjimky nejsou konfrontovány, validizovány, kvantifikovány (trade-off, substitute: kolik konopí za kolik *něčeho*, přínosy, výhody a nevýhody), stejně jako nejsou konfrontovány zdroje. Nina sama v závěru práce poctivě prozrazuje, že se jí vynořilo mnoho nových otázek, jež bude zkoumat v práci diplomové, pro niž bakalářská poslouží jako rešerše. Ano, to je plně v pořádku. Předložený text však není ani teoretickou prací, natož vědou, ani výzkumem, ale právě jen rešerší.

Převážná část textu. Tu menší má představovat případová studie. Posudek není místem, kde by jeho autor měl učit uchazeče metodám, to si bude muset Nina Polerecká dohledat před diplomovou prací sama, ale o případovou studii opět – nejde. Text obsahuje jeden velmi

„Nina Polerecká: *Konopa siata, jej pestovanie, história a užitočnosť pre životné prostredie*“

obsažný, zajímavý, autentický, „barvitý“ rozhovor se dvěma respondenty (otázka je, zda a jak strukturovaný a proč – struktura, sociodemografické údaje, okolnosti rozhovoru a další náležitosti chybějí, zato je nutné pochválit krátké pasáže věnované etice výzkumu, jejíž smysl autorka zjevně plně pochopila). Následuje (bez předchozího varování, pomineme-li podtržení rozhovoru) alespoň kratičký text, který rozhovor aspoň reflektuje: „Případová štúdia ... nám potvrdzuje fakty skúsenosťami.“ (str. 52) Když pominu diskusi nad problémem, co je fakt, co je zkušenost, co je praktická zkušenost (métis) atd., mohu se domnívat, že autorka chce říci, že některé údaje z rešerše respondenti na základě vlastní praxe potvrzují. Kdybych ke 1451 znaku přičítal ještě 421 znak následující sebereflexe uchazečky „Dúfam, že táto štúdia bude inšpiráciou...“, dostal bych se na 1 normostranu jakéhosi vyhodnocení (jednoho) rozhovoru. V žádném případě však nejde o případovou studii. Pokud má absolventská práce prokázat, že se uchazeč/ka přiučil/a metodám, důkaz podán nebyl.

Závěr práce, již částečně citovaný, nepřináší o mnoho víc. Je jen shrnutím rešeršovaných dat, resp. vyzdvížením toho, co Nina pokládá za nejdůležitější, ale současně i přiznáním toho, co ona sama pokládá za naplněné nedostatečně (historie pěstování konopí na Slovensku).

Vzhledem k řečenému jsou následující údaje pro posudek povinné méně významné. Práce obsahuje všechny povinné náležitosti (některé pro mne samozřejmě nikoli, viz výše). Rozsahem vyhovuje – kvalifikovaný odhad možná dokonce 63–66 normostran, ale: většinu tvoří rešerše, většinu zbytku rozhovor.

Jazyková úroveň je množstvím překlepů, mluvnických chyb včetně hrubek i stylistických nedokonalostí na úrovni nepotěšující doby.

Namátkové příklady:

chyby v interpunkci (vynechání čárek mezi větami), např.: „Názor, ktorý v spoločnosti 7 prevyšuje je založený na zaškatuľkovaní konopy siatej k marihuane. Pochádzajú síce z rovnakého druhu no každá sa využíva za iným účelom.“ (str. 7–8), i čárky navíc: „...bol prvým pruhovaným textilom na svete (Trčka 2014a) i keď dnes, už nemá s konopou nič spoločné.“ (str. 9)

vesměš špatné psaní uvozovek: ;“Green deal”“ (str. 8)

překlepy: „vlenými plachtami“ (str. 9); krvej plazmy (namísto krvnej), (str. 31); „Po Slovenku“ namísto Po Slovensku (str. 37, 40); „minunlý“ (str. 46); „procs“ (str. 48); „pre mnňa“ (str. 53)

rudealis místo ruderalis (ověřit) (str. 20)

„Kejčímú“: Krejčímú (str. 27)

nominativ myši (str. 29)

Na str. 38 autorka uvádí, že firma je „priekupníkom v oblasti pestovania technického konope v regióne Turiec“; chtěla zřejmě napsat, že firma je priekopníkom, tedy česky průkopníkem; „priekupník“ je však česky intrikán (intrigán), někdy snad dohazovač (dohadzovač; nikoli překupník = slovensky predajca)

Občas autorka nedodrží logické větné vazby, „vypadne“ jí sloveso a podobně „Semenó z konopy siatej je bohatým zdrojom proteínov (bielkovín), vlákniny minerálov a vitamínov B a E znižujú hladinu cholesterolu a krvný tlak.“ (str. 30)

Nepochopil jsem, co jsou texty „napísané v jazyku.“ (str. 54)

V posudku jsem nemohl kriticky neuvést to, co je zásadní pro obsah a strukturu vědeckého bádání a textu. Zaujetí autorky pro téma je samozřejmě sympatické a výsledek je vedle některých zasloužených pochval výše v posudku nutno ocenit za dobrou popularizační funkci (pokud by našel své čtenáře). I proto mohu s přesvědčením **doporučit práci**

k obhajobě, zatímco v návrhu klasifikace jsem méně rozhodný. Navrhuji „**dobře**“ v dobré naději na „**velmi dobře**“, bude-li výkon u obhajoby dobrý – resp. „velmi dobrý“ až „výborný“.

Otázky pro obhajobu jsem volil tak, aby naznačily, kterými směry by se mohla ubírat skutečně vědecko-výzkumná práce Niny Polerecké. Nemusejí být ani zodpovězeny všechny a v úplnějším rozsahu, odpovědi by spíš měly naznačit, kudy se hodlá ubírat a jaký má odborný potenciál.

1. Jaké jsou hlavní bariéry pěstování konopí na Slovensku (psychologické, ekonomické, technické – technologické [v textu byly zmíněny zcela okrajově, rozvést], konkurenční [globální vlivy]?)
2. Jaké jsou hlavní příležitosti pro pěstování konopí na Slovensku (udržitelnost, místní soběstačnost, konkurence [reglobalizace]?)
3. Jaké by mohly být hlavní nástroje podpory pěstování konopí na Slovensku [jinde] ze strany státu [EUe]?
4. Jaké jsou základní rozdíly v přístupu ke konopí v České a Slovenské republice, případně v zemích, kde je pěstování konopí úspěšné:

Strašnice 07.09.2024 12:56

PhDr. Ivan Rynda